

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työsopimuslain 28 ja 47 j §:n, vuosilomalain 16 §:n ja opintovapaalain 13 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työ-sopimuslain sairausajan palkkaa ja työso-pimuksen päättämismenettelyä koskevien sää-nösten pakottavuutta sekä vuosilomalain ja opintovapaalain säännösten ehdottomuutta koskevia säännöksiä siten, että työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan yleissito-vaa työehtosopimusta, saisi soveltaa myös sellaisia mainittujen säännösten nojalla sol-mittuja työehtosopimusmääräyksiä, joilla on vähennetty työntekijän lain mukaan määräy-tyviä etuja. Esityksen mukaan yleissitovaa

työehtosopimusta noudattava työnantaja ei kuitenkaan voisi tehdä edellä tarkoitettuihin työehtosopimusmääräyksiin perustuvia pai-kallisia sopimuksia.

Esityksen tavoitteena on saattaa yleissito-vaa työehtosopimusta noudattava työnantaja samaan asemaan sellaisen työnantajan kans-sa, joka soveltaa työehtosopimusta työeh-tosopimuslain mukaan.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Lainsäädännön nykytila

Työlainsäädännössä on joukko pakottavia säännöksiä, joista voidaan kuitenkin poiketa työehtosopimuksella. Nämä säännökset ovat työsopimuksen osapuoliin nähden pakotta-via, mutta niistä voidaan sopia joko työnan-tajan ja työntekijäjärjestön tai valtakunnal-listen työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen vä-lisellä työehtosopimuksella.

Työlainsäädännön niin kutsutut puolipa-kottavat säännökset poikkeavat toisistaan paitsi aineelliselta sisällöltään myös niiden seikkojen osalta, keihin niiden nojalla tehty-jä työehtosopimusmääräyksiä saadaan sovel-taa ja minkälaiset vaikutukset työeh-tosopimusmääräyksillä on työehtosopimus-kauden päättymisen jälkeen ennen uuden työehtosopimuksen solmimista.

Säännöksiä, joista voidaan sopia toisin työehtosopimuksella, on työsopimuslaissa (320/1970), kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetussa laissa (951/1977), työaika-laissa (605/1996), yötyötä tekeväälle työntekijälle järjestettävästä kuljetuksesta annetussa val-tioneuvoston päätöksessä (869/1996), vuosi-lomalaissa (272/1973), opintovapaalaissa (273/1979) ja opintovapaa-asetuksessa (864/1979).

Työsopimuslain 28 §:n mukaan työnteki-jällä on oikeus sairausajan palkkaan, jos hän on työsuhteen jatkuttua kuukauden estynyt tekemästä työtään sairauden tai tapaturman vuoksi, jota hän ei ole aiheuttanut tahallises-ti tai törkeällä huolimattomuudella. Työsuhteen jatkuessa työntekijällä on oikeus saada palkkansa sanotun esteen kestämisaikana enintään sen alkamispäivää seuranneen seit-semannen arkipäivän loppuun saakka. Jos työsuhte on sairauden alkaessa kestänyt

kuukautta lyhyemmän ajan, työntekijällä on vastaavalla tavalla oikeus esteen aikana saada 50 prosenttia palkastaan. Pykälän 2 momentin mukaan työntekijälle 1 momentista johtuvaa oikeutta voidaan rajoittaa työehtosopimuksella. Työehtosopimuksen määräystä saa sopimukseen sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa on työehtosopimuslain (436/1946) mukaan noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä. Milloin työehtosopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaista määräystä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräystä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Työehtosopimuslain 47 j §:n 2 momentin mukaan työnantajain ja työntekijäin valtakunnallisilla keskusjärjestöillä on oikeus työehtosopimuksin poiketa työehtosopimuksen päättämistä koskevan työehtosopimuslain 3 a luvun ja 37 §:n 3 momentin säännöksistä. Muista kuin laittomasta irtisanomisesta tuomittavaa korvausta koskevasta säännöksestä sopimisoikeus on myös työnantajain ja työntekijäin valtakunnallisilla yhdistyksillä.

Vuosilomalain 16 §:n 2 momentin mukaan työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on oikeus sopia talviloman sisällyttämisestä muuhun keskenään sopimaansa työajan lyhennykseen samoin kuin lomakaudesta, vuosiloman pituudesta sen määräytyessä 3 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaisesti, säästövapaasta, vuosiloman jakamisesta sekä vuosilomapalkan ja lomakorvauksen laskeamisesta ja maksamisesta toisin kuin laissa säädetään. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa on työehtosopimuslain mukaan noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä. Työehtosopimusmääräysten noudattamisesta työehtosopimuskauden jälkeen on säädetty samalla tavoin kuin sairausajan palkkaa koskevassa työehtosopimuslain säännöksessä.

Opintovapaalain mukaan työehtosopimuksella voidaan poiketa siitä, mitä laissa säädetään opintovapaa-oikeudesta, opintovapaan hakemis- ja myöntämismenettelystä ja opintovapaan keskeyttämisestä. Vastaavasti työ-

ehtosopimuksella voidaan poiketa opintovapaa-asetuksen säännöksistä muun muassa siltä osin, kuin ne koskevat opintovapaaseen oikeuttavaa koulutusta, opiskelun muotoja, opintovapaan antamistapaa, opintovapaan hakemista ja keskeyttämistä sekä työntekijän oikeutta siirtää opintovapaata.

Työehtosopimuslain 17 §:n mukaan työnantajan on työehtosopimuksessa tai työsuhteessa muuten noudatettava vähintään niitä palkkaa ja muita etoja, jotka kyseessä olevasta tai siihen lähinnä rinnastettavasta työstä asianomaisen alan yleiseksi katsottavassa valtakunnallisessa työehtosopimuksessa on määrätty noudatettavaksi. Työnantajan on noudatettava yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä työsuhteen vähimmäisehtoina. Tämä tarkoittaa sitä, että yleissitovan työehtosopimuksen määräykset syrjäyttävät tahdonvaltaiset lainsäädännökset sekä työehtosopimuksen vastaavat ehdot paitsi, jos työehtosopimuksen ehdot ovat työntekijän kannalta edullisempia. Tämä johtuu toisaalta 17 §:n 1 momentin säännöksen sanamuodosta ja toisaalta työläinsäädännössä sovellettavasta edullisemmuussäännöstä.

Työehtosopimuslain 17 §:n vähimmäisehtoluonteesta on katsottu johtuvan, että yleissitova työehtosopimus tuo työntekijälle pelkästään oikeuksia ja vastaavasti työnantajalle pelkästään velvollisuuksia. Tästä johtuu, että työehtosopimuslain 17 §:n nojalla työehtosopimusta noudattava työnantaja ei saa soveltaa sellaisia työehtosopimuksen määräyksiä, joilla on jollakin tavoin vähennetty tai muutettu työntekijän lain pakottaviin säännöksiin perustuvia etuja tai järjestelyjä, ellei laissa ole nimenomaisesti toisin säädetty. Tällainen järjestely on toteutettu työaikalaisissa.

Työaikalain 9 ja 40 §:n mukaan työnantaja saa soveltaa mainitun lain kelpuuttavien säännösten nojalla tehtyjä työehtosopimusmääräyksiä niidenkin työntekijöiden työsuhteissa, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muuten noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. Työaikalain mainittujen säännösten mukaan myös työehtosopimuslain 17 §:n nojalla työehtosopimusta soveltava työnantaja saa noudattaa yleissitovien työehtosopimusten työaika-määräyksiä sellaisenaan eli sekä työntekijän kannalta lakia edullisempia että laista työntekijän haitaksi poikkeavia määräyksiä.

Työaikalain 9 §:n mukaan työnantaja ja työntekijöiden valtakunnallinen yhdistys voivat sopia säännöllisen työajan järjestelyistä

lain 6—8 §:n säännöksistä poiketen. Työaikalain 10 §:ssä säädetään lisäksi nimenomaisesti työehtosopimusta työsopimuslain 17 §:n nojalla noudattavan työnantajan oikeudesta tehdä säännöllistä työaikaa koskeva paikallinen sopimus. Työaikalain 40 §:n mukaan työehtosopimuksin voidaan sopia muun muassa työajaksi luettavasta ajasta, liukuvan työajan järjestelyistä, säännöllisen työajan ylittävältä työajalta maksettavista korvauksista, lepoajoista ja yötyöstä. Työaikalain 40 §:ssä ei ole säännöstä yleissitovaa työehtosopimusta noudattavan työnantajan oikeudesta tehdä työehtosopimukseen perustuvia paikallisia sopimuksia.

Yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä noudatetaan järjestäytymättömän työnantajan ja työntekijän välisessä työsuhteessa työsopimuksen ehtoina. Niillä ei siten ole työehtosopimuksen oikeusvaikutuksia.

Yleissitovan työehtosopimuksen noudattamisvelvollisuuteen ei liity työehtosopimuslaissa säädettyä valvontavelvollisuutta. Toisaalta myöskään työrauhavelvollisuutta koskevat säännökset eivät tule noudatettaviksi yrityksissä, joissa työehtosopimusta sovelletaan työsopimuslain 17 §:n nojalla. Yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä koskevat riidat kuuluvat yleisen oikeuden toimivaltaan. Yleissitovien työehtosopimusten noudattamisen valvonta kuuluu työsuojeluviranomaisille.

1.2. Ehdotetut muutokset

Esityksen tavoitteena on saattaa työsopimuslain 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla työehtosopimusta noudattava työnantaja samaan asemaan sellaisen työnantajan kanssa, joka soveltaa työehtosopimusta työehtosopimuslain 4 §:n nojalla. Tämän vuoksi ehdotetaan, että työsopimuslain 28 §:n 2 momenttiin sekä 47 j §:n 2 momenttiin, vuosilomalain 16 §:n 2 momenttiin ja opintovapaalain 13 §:ään lisättäisiin säännös, jonka mukaan myös sellainen työnantaja, joka on työsopimuslain 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla velvollinen noudattamaan työehtosopimusta, saisi noudattaa edellä mainittuihin säännöksiin perustuvia työehtosopimusmääräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta.

Ehdotettujen säännösten mukaan järjestäytymätön työnantaja saisi noudattaa kuitenkin vain sellaisia työehtosopimusmääräyksiä, jotka ovat sovellettavissa työsuhteen ehtoina

suoraan työehtosopimuksen perusteella. Jos yleissitovassa työehtosopimuksessa on sen sijaan laista poikkeavan määräyksen sisältö jätetty paikallisen sopimisen varaan, yleissitovaa työehtosopimusta noudattavalla työnantajalla ei olisi oikeutta soveltaa sanottua määräystä. Säännöset eivät siten oikeuttaisi yleissitovaa työehtosopimusta noudattavaa työnantajaa tekemään työehtosopimukseen perustuvia paikallisia sopimuksia.

Työsopimuslain 28 §:n 2 momenttiin ehdotettu muutos merkitsisi sitä, että yleissitovaa työehtosopimusta noudattava työnantaja saisi soveltaa myös sellaisia työehtosopimusmääräyksiä, joilla on rajoitettu työntekijän 28 §:n 1 momentin mukaisia etuuksia. Työehtosopimuksissa on määräyksiä muun muassa siitä, että työnantajalla on velvollisuus maksaa sairausajan palkkaa vasta toisen sellaisen sairauspäivän alusta, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä. Työehtosopimuksissa on lisäksi yleisesti sovittu siitä, että edellä tarkoitettua karenssipäivää koskevaa sääntöä ei noudateta, jos työsuhte on ennen työntekijän sairastumista jatkunut tietyn ajan, joka alasta riippuen vaihtelee muutamasta kuukaudesta pariin vuoteen. Joissakin työehtosopimuksissa on työntekijän oikeus sairausajan palkkaan rajoitettu koskemaan ainoastaan vähintään kuukauden jatkuneita työsuhteita.

Samoin *vuosilomalain 16 §:n 2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että yleissitovaa työehtosopimusta noudattava työnantaja saisi soveltaa sellaisia sanotun säännöksen nojalla sovittuja määräyksiä, joilla on jollakin tavoin vähennetty tai muutettu työntekijän lain pakottaviin säännöksiin perustuvia etuja tai järjestelyjä. Vuosilomalain 16 §:n 2 momentin nojalla joissakin yleissitovissa työehtosopimuksissa on sovittu muun muassa vuosilomapalkan jaksottamisesta, loman jakamisesta ja lakisääteisen lomakauden ulkopuolella annettavan loman osan ajankohdan määrittämisestä.

Tällä hetkellä työsopimuslain 17 §:ssä tarkoitetuissa yleissitovissa työehtosopimuksissa ei sitä vastoin juurikaan ole työsopimuslain 47 j §:n eikä *opintovapaalain 13 §:n* nojalla sovittuja työehtosopimusmääräyksiä.

Voimassa olevan opintovapaalain 13 §:ssä ei ole säännöksiä siitä, keiden työntekijöiden työsuhteissa pykälän nojalla tehtyjä työehtosopimusmääräyksiä saa soveltaa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että pykälään lisättäisiin

2 momentti, jossa säädettäisiin sekä työehtosopimuslain 4 §:n että työsopimuslain 17 §:n nojalla työehtosopimusta noudattavan työnantajan oikeudesta soveltaa 1 momentin nojalla tehtyjä työehtosopimusmääräyksiä. Sääntely vastaisi työsopimuslain 28 §:n 2 momentin ja 47 j §:n 2 momentin sekä vuosilomalain 16 §:n 2 momentin säännöksiä.

Ehdotettujen työsopimuslain 28 §:n 2 momentin ja 47 j §:n 2 momentin, vuosilomalain 16 §:n 2 momentin sekä opintovapaa-lain 13 §:n 2 momentin mukaan työehtosopimusmääräysten soveltaminen työehtosopimuskauden päätyttyä määräytyisi samalla tavoin riippumatta siitä, noudatetaanko työehtosopimusta työehtosopimuslain 4 §:n vai työsopimuslain 17 §:n nojalla. Työehtosopimusmääräystä saisi noudattaa työehtosopimuksen voimassaolokauden päättymisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti, jos siitä olisi sovittu työso-pimuksin.

2. Esityksen vaikutukset

Ehdotettujen säännösten mukaan työehtosopimusta työsopimuslain 17 §:n nojalla noudattava työnantaja saisi noudattaa edellä tarkoitettujen säännösten nojalla tehtyjä, suoraan sovellettavissa olevia työehtosopimusmääräyksiä samalla tavoin kuin työehtosopimukseen sidottu työnantaja. Esityksellä pyritään mainittujen säännösten soveltamisen osalta saattamaan työnantajat samaan asemaan riippumatta siitä, ovatko ne järjestäytyneinä sidottuja alansa työehtosopimukseen vai työsopimuslain 17 §:n perusteella velvollisia noudattamaan työehtosopimusta. Säännösehdotusten tarkoituksena on siten asettaa yritykset keskenään samanlaiseen kilpailuasemaan noudatettavien työsuhteen vähimmäisehtojen osalta.

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia yksityissektorin yrityksille. Valtiontaloudellisia vaikutuksia esityksellä ei ole.

Työsopimuslain 17 §:ään perustuvan yleis-sitovuusjärjestelmän tavoitteena on turvata kaikille työntekijöille kullakin alalla sovellettavat vähimmäistyöehdot. Säännöksen tarkoituksena on siten saattaa järjestäytymättömissä yrityksissä työskentelevät työntekijät samanlaisten palkkausetujen, työsuhteturvan ja työsuojelun tasoon kuin järjestäytyneessäkin kentässä olevat työntekijät ovat. Ehdotetuilla säännöksillä ei ole vaikutusta

alalla sovellettavien vähimmäisehtojen tasoon. Näin ollen ehdotetut säännösmuutokset asettaisivat alalla työskentelevät työntekijät työsuhteessa noudatettavien vähimmäisehtojen osalta keskenään samaan asemaan riippumatta siitä, ovatko he järjestäytyneen vai järjestäytymättömän työnantajan palveluksessa.

3. Esityksen valmistelu

Työsopimuslain sairausajan palkkaa koskevan säännöksen muutokseen (459/1997) johtanutta esitystä (HE 78/1996 vp) antaessaan hallitus totesi, että "säännökset, joilla mahdollistetaan työehtosopimuksen yleissitovuuden piirissä olevien yritysten mahdollisuus sen laatu ja laajuus erikseen selvittäen soveltaa myös työehtosopimuksessa sovittuja työlakeja heikompia määräyksiä, annetaan Eduskunnalle työsopimuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä tai muutoin vuonna 1998".

Jatkaessaan työsopimuslakikomitean määraaikaa valtioneuvosto antoi komitealle erityistoimeksiannon, jonka mukaan komitean tuli 30 päivään syyskuuta 1998 mennessä valmistella esitys säännöksiksi, joilla turvataan yleissitovuuden piirissä oleville yrityksille mahdollisuus soveltaa myös niitä yleissitovassa työehtosopimuksessa sovittuja määräyksiä, joilla on vähennetty tai rajattu työlaainsäädännön mukaisia työntekijöiden etuuksia.

Työsopimuslakikomitea ei päässyt asiasta yksimielisyyteen. Kun palkansaajapuolen ja työnantajapuolen näkemykset poikkesivat huomattavasti toisistaan, komitean puheenjohtaja toimitti valtioneuvostolle kirjelmän, jossa oli liitteenä kolme vaihtoehtoista mallia kysymyksen ratkaisemiseksi.

Esitys perustuu hallituksen 22 päivänä lokakuuta 1998 tekemään päätökseen. Esitys on tämän jälkeen valmisteltu virkatyönä työministeriössä.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työsopimuslain 28 ja 47 j §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1970 annetun työsopimuslain (320/1970) 28 §:n 2 momentti ja 47 j §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on viimeksi mainittu lainkohta laissa 595/1991, seuraavasti:

28 §

Sairausajan palkka

Työntekijälle 1 momentista johtuvaa oikeutta saadaan rajoittaa vain työehtosopimuksella. Työehtosopimuksen määräystä saa sopimukseen työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista. Milloin työsopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräystä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

47 j §

Säännösten pakottavuus

Työnantajain ja työntekijäin valtakunnalli-

silla keskusjärjestöillä on oikeus työehtosopimuksin sopia toisinkin siitä, mitä tässä luvussa ja 37 §:n 3 momentissa säädetään. Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on oikeus muuten paitsi 47 f §:n osalta työehtosopimuksin sopia toisin kuin edellä tässä luvussa ja 37 §:n 3 momentissa säädetään. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen työehtosopimuslain nojalla sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin on noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä. Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista. Milloin työsopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki

vuosilomalain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä maaliskuuta 1973 annetun vuosilomalain (272/1973) 16 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 530/1991, seuraavasti:

16 §

Säännösten ehdottomuus

Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on kuitenkin oikeus sopia talviloman sisällyttämisestä muuhun keskenään sopimaansa työajan lyhennykseen samoin kuin lomakaudesta, vuosiloman pituudesta sen määräytyessä 3 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaisesti, säästövapaasta, vuosiloman jakamisesta sekä vuosilomapalkan ja lomakorvauksen laskemisesta ja maksamisesta toisin kuin edellä tässä laissa säädetään. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa

muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta työsopimuslain 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista. Milloin työehtosopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

3.

Laki**opintovapaalain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 9 päivänä maaliskuuta 1979 annetun opintovapaalain (273/1979) 13 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1178/1993, uusi 2 momentti seuraavasti:

13 §

Edellä 1 momentin nojalla tehtyjä työehtosopimuksen määräyksiä saa sopimukseen työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen si-
dottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta työsopimuslain (320/1970) 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen

on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista. Milloin työ-
sopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jäl-
keen uuden työehtosopimuksen voimaantu-
loon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyk-
siä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus
olisi edelleen voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
199 .

Helsingissä 6 päivänä marraskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Työministeri Liisa Jaakonsaari

1.

Laki

työsopimuslain 28 ja 47 j §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1970 annetun työsopimuslain (320/1970) 28 §:n 2 momentti ja 47 j §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on viimeksi mainittu lainkohta laissa 595/1991, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Sairausajan palkka

Työntekijälle 1 momentista johtuvaa oikeutta voidaan rajoittaa vain työehtosopimuksella. Työehtosopimuksen määräystä saa sopimukseen sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista. Milloin työsopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaista määräystä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräystä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Työntekijälle 1 momentista johtuvaa oikeutta saadaan rajoittaa vain työehtosopimuksella. Työehtosopimuksen määräystä saa sopimukseen *työehtosopimuslain (436/1946) nojalla* sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. *Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista.* Milloin työsopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaista määräystä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräystä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

47 j §

Säännösten pakottavuus

Työnantajain ja työntekijäin valtakunnallisilla keskusjärjestöillä on oikeus työehtosopimuksin sopia toisinkin siitä, mitä tässä luvussa ja 37 §:n 3 momentissa on säädetty. Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä,

Työnantajain ja työntekijäin valtakunnallisilla keskusjärjestöillä on oikeus työehtosopimuksin sopia toisinkin siitä, mitä tässä luvussa ja 37 §:n 3 momentissa säädetään. Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä,

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on oikeus muuten paitsi 47 f §:n osalta työehtosopimuksin sopia toisin kuin edellä tässä luvussa ja 37 §:n 3 momentissa on säädetty. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja mutta joiden työsuhteissa muutoin on noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä. Milloin työ sopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on oikeus muuten paitsi 47 f §:n osalta työehtosopimuksin sopia toisin kuin edellä tässä luvussa ja 37 §:n 3 momentissa säädetään. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen *työehtosopimuslain nojalla* sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin on noudatettava työehtosopimuksen määräyksiä. *Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista.* Milloin työ sopimuksessa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

2.

Laki

vuosilomalain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä maaliskuuta 1973 annetun vuosilomalain (272/1973) 16 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 530/1991, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

Säännösten ehdottomuus

Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on kuitenkin oikeus sopia talviloman sisällyttämisestä muuhun keskenään sopimaansa työajan lyhennykseen samoin kuin lomakaudesta, vuosiloman pituudesta sen määräytyessä 3 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaisesti, säästövapaasta, vuosiloman jakamisesta sekä vuosilomapalkan ja lomakorvauksen laskemisesta ja maksamisesta toisinkin kuin edellä tässä laissa säädetään. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. Milloin työsuhteissa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Työnantajain ja työntekijäin yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on kuitenkin oikeus sopia talviloman sisällyttämisestä muuhun keskenään sopimaansa työajan lyhennykseen samoin kuin lomakaudesta, vuosiloman pituudesta sen määräytyessä 3 §:n 3 momentin toisen virkkeen mukaisesti, säästövapaasta, vuosiloman jakamisesta sekä vuosilomapalkan ja lomakorvauksen laskemisesta ja maksamisesta toisinkin kuin edellä tässä laissa säädetään. Työehtosopimuksen tällaisia määräyksiä saa sopimukseen *työehtosopimuslain (436/1946) nojalla* sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. *Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta työsuopimuslain 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista.* Milloin työsuhteissa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

3.

Laki

opintovapaalain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 9 päivänä maaliskuuta 1979 annetun opintovapaalain (273/1979) 13 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1178/1993, uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

Edellä 1 momentin nojalla tehtyjä työehtosopimuksen määräyksiä saa sopimukseen työehtosopimuslain (436/1946) nojalla sidottu työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä. Myös työnantaja, joka on velvollinen noudattamaan työehtosopimusta työsopimuslain (320/1970) 17 §:n 1 ja 2 momentin nojalla, saa soveltaa työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä niissä työsuhteissa, joissa hänen on noudatettava yleissitovaa työehtosopimusta, jollei määräyksen soveltaminen edellytä paikallista sopimista. Milloin työsuhteissa on niin sovittu, saadaan työehtosopimuksen sanotunlaisia määräyksiä noudattaa työehtosopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden työehtosopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

